

STORM ÖVER ASIEN

Av dr LASZLO HAMORI

Då radikalerna i vårt land betraktar Viet-Cong som en nationell befrielse, gör de sig skyldiga till samma fel, som de vilka på sin tid gav de österrikiska och sudettyska nazisterna rätt. Det skulle vara bekvämt för USA att göra upp med Mao Tse-tung, men ett sådant asiatiskt München skulle lätt föra till ett nytt 1938, skriver i denna artikel dr Laszlo Hamori, som gör en genomgripande analys av syftet bakom den kinesiska aggressiviteten.

transparangerna föra en enda mot Kommunist-Kinas atombomb-sprängning. Men bortsett från de yrkesmässiga radikalerna och de ensidiga atomhatarna märks det från hela svenska opinionen en viss olust och kritik gentemot Amerikas militära åtgärder i Sydöst-Asien, som av många betraktas som onödig aggressivitet.

Det är märkvärdigt, hur bristfälligt svenska allmänheten informeras om händelserna och situationen i Asien av tidningarna, radion och televisionen. Är det inte kuriöst, att våra välutvecklade massmedia inte har en enda korrespondent på den asiatiska marknaden? Därför är det egentligen inte så underligt att när sådana dramatiska händelser förekommer som Förenta Staternas direkta militära engagemang i Sydöstasien, man i vida kretsar reagerar negativt — och fel. Med undantag av de få, som yrkesmässigt sysslar med världspolitiska frågor, har människorna i Sverige ingen aning om vilken fara som hotar världsfreden från den asiatiska sidan, vilken oavbruten följd av stormar som rasar över denna kontinent, och att världens öde för den närmaste framtiden avgörs i Asien.

Bomberna, som amerikanska militärplan faller på broar, vägar och militäranläggningar i Nord-Vietnam, och landsättningen av amerikanska trupper i Syd-Vietnam har plötsligt koncentrerat uppmärksamheten på situationen i Asien. Sedan Korea-krigets slut, händer det också nu för första gången att våra patenterade radikaler låter höra sina protester i samband med någon händelse i Asien. Och i samma fotspår marscherar också de långhåriga anti-atomisterna, dock utan att bland

Förändrad situation

Andra världskriget förintade den enda asiatiska militärmakten, den japanska, och underminerade de tre europeiska kolonialmakternas, England, Frankrike och Holland ställning på den asiatiska marknaden. Under det följande decenniet tvingades alla europeiska stater att uppge sina asiatiska besittningar, och bortsett från Englands förfäste i Aden, Hongkong, och skyddsförpliktelsen mot Malaysia, upphörde européernas inflytande i Asien.

Sovjetunionen kunde behålla rikets asiatiska del, men även Moskva var tvunget att dra sig tillbaka från Mandchuriet, Inre Mongoliet och Sinkiang-provinsen i Centralasien och förlorade senare också sitt kortlivade inflytande i Nord-Korea och Nord-Vietnam. Trots dessa förluster räknas naturligtvis Sovjetunionen fortfarande som en stormakt även i Asien, till och med den starkaste, men i alla fall en stormakt i försvarsposition och under försvagningsstillstånd.

I stället för den japanska och koloniala dominansen uppstod ur Kinas kaos en ny stormakt, t. o. m. världsmakt: den Kinesiska republiken, och i dag är det Peking, som bestämmer politiken i Asien, och det kommunistiska partiets ledning, med Mao Tse-tung i spetsen, har initiativet. De två andra världsmakterna, Sovjet-Unionen och Förenade Staterna är tvungna att följa de riktlinjer, som dras upp av den nya världsmaktens härskare, Wa-

shington och Moskva vidtar bara motåtgärder, åtgärderna planeras och genomförs av Peking.

Ingen som känner de kinesiska kommunisternas uttalanden och som följt de senaste femton årens händelser omkring Kina, kan tvivla på att de åtgärder som Peking planerat och genomfört, bär den aggressiva erövringslustens och maktutjämningens kännetecken. Här är en kort lista över de kinesiska krigsresultaten under de senaste femton åren:

1950 oktober: invasion av Tibet

1950 november—1951 juni: Korea-kriget

1954, 1958, 1960: angrepp mot öarna Quemoy och Matsu

1959 mars: krossandet av revolutionen i Tibet

1962 oktober: angrepp mot Indiens nord-öst-territorium.

Rent formellt hade den kinesiska folkrepubliken eller den kinesiska armén inga förbindelser med Viet Minh-rörelsen, som kämpade mot franska armén i Indokina, inte heller med Vietcong-trupperna som började sina attacker redan 1958 i Syd-Vietnam, eller med kommunistiska armén i Laos, den s. k. Pathet Lao som erövrade landets norra hälft från regeringstrupperna. I verkligheten däremot stod och står alltså den kinesiska partiledningen och regeringen bakom alla beväpnade och militärt organiserade kommunistiska försök till maktövertagande i Sydostasien. Från kinesiskt håll förkunnas stän-

dig och ihärdigt att Peking-regeringen stöder alla folks "befrielsekamp" mot imperialisterna och deras lakejer. Det faktum att de olika guerilla-arméernas officerare fått sin utbildning i Kina, att rörelsernas politiska ledare står i nära kontakt med particentralen i Peking, och att en stor del av vapnen och utrustningen härstammar från Kina, bevisar att vad Mao Tse-tung regimen säger om stöd åt de s. k. befrielseörelserna inte alls bara är tomma propagandafraaser.

Den kinesiska ideologin och dess metoder

Kommunist-Kina är fortfarande, trots vissa framgångar, ett ekonomiskt underutvecklat och fattigt land och står långt efter Förenta Staterna och Sovjetunionen vad den militära kraften beträffar. Trots att den kinesiska regimen skulle ha all anledning att koncentrera landets alla resurser till den ekonomiska utvecklingen för den i stället en äventyrlig och i högsta grad aggressiv politik. Den kommunistiska regimen i Sovjetunionen hade efter det misslyckade kriget mot Polen och fram till 1940 avhållit sig från alla krigiska äventyr, och rädslan för kriget gick så långt att Stalin sträckte ut vänskapshanden även till Hitler.

Man kan inte med bästa vilja i världen betrakta Kinas aggressioner mot t. ex. Tibet eller Indien som något slags försvarskrig, inte hel-

ler kan initiativtagandet till och understödandet av den kommunistiska krigföringen i Sydostasien ens med dialektikens alla konster betraktas som framtvingad motåtgärd. Skillnaden mellan de ryska kommunisternas hållning mellan 1920 och 1940 och Peking-regimens aggressionspolitik under regimen första sexton år får sin förklaring om man undersöker de två partiernas olika beskaffenhet.

Det ryska kommunistiska partiet grundades och leddes av intellektuella, med nästan uteslutande borgerlig bakgrund och med långa utlandsvistelser bakom sig. Själva partiet var en på ideologiska grunder uppbyggd, utpräglat politisk organisation, med målsättningen att förbereda och genomföra en revolution. Alla dessa yrkesrevolutionärer var i grund och botten anti-nationalistiskt och pacifistiskt inställda, de trodde på Marx's profetia om att arbetarklassen skall överta makten från de bankrutta kapitalisterna genom massdemonstrationer och allmän strejk. Allt militärt hyste de ryska kommunisterna avsky för. När Lenin letade efter någon, som skulle organisera och leda Röda Armén mot de angripande vita arméerna, tillbakavisade alla hans närmaste medhjälpare uppdraget, och endast under hårt tryck och påminnelser om sitt anti-leninistiska förflutna åtog sig Trotskij uppdraget. Det är ganska karakteristiskt att Sovjetunionens främste militärchef aldrig

tidigare varit soldat. Hurudana känslor Lenin hade mot militären, framkom också vid Kronstadt-matrosernas uppror. Det underkuvades genom ett förfärligt blodbad, som senare endast förekommit under Stalin-tiden. Inte heller mot bönderna var de ryska kommunisternas inställning allt för vänlig. I det övervägande agrara Ryssland måste Lenin naturligtvis skaffa stöd för revolutionen även från lantbefolkningen, men som bärande kraft och pålitliga revolutionärer betraktades endast storstädernas industriarbetare.

Mao Tse-tung härstammar från en bondefamilj. Han hade ingen akademisk utbildning och hade aldrig varit utomlands, när han valdes till det kinesiska partiets ledare, och han talar fortfarande inget annat språk än kinesiska. I den enda, autentiska självbiografin av Mao Tse-tung, som publicerats av Edgar Snow under titeln "Red star over China", säger den kinesiske kommunistledaren själv, att det var de kinesiska storgodsägarnas och penningutlånarnas utsugning av bönderna och utländska makters underkuvande av Kina som drev honom till att bli revolutionär. Han byggde upp det kinesiska partiet inte i storstäderna eller bland industriarbetarna utan i en utpräglad lantbruksprovins och bland bönderna. Han förberedde aldrig en revolution och trodde inte mycket på arbetarnas strejker, i stället organiserade han

redan från början en kommunistisk armé, för att kämpa mot Kuomintang-regimens trupper. Den stora bravad, som kinesiska K. P. omger med legendarisk glans är en militäroperation, den kommunistiska arméns "långa marsch" från det hotade sydkinesiska Kianshi till Shansi-provinsen, nära den mongoliska gränsen. Det blev aldrig någon revolution, folkresning eller massdemonstration i Kina; den kommunistiska armén, som bestod av tvångsrekryterade bondpojkar, besegrade militärt regeringstrupperna på slagfälten.

Det är sant, att K. P. lyckades få en stor del av bondebefolkningen i de erövrade provinserna på sin sida genom den hurtigt genomförda jordreformen (som efteråt annullerades genom kollektiviseringen) och genom avskrivning av gamla skulder — men först och främst med löftet att befria Kina från utländska inkräktare.

Det kinesiska partiet fick redan från begynnelsen en militär prägel och dess ledare militära hjälteglorior. Det är karakteristiskt att Mao Tse-tung och ministerpresidenten Chou En-lai fortfarande uppträder inför offentligheten i militäruniform.

Det ryska partiets metoder på det internationella fältet blev desamma, som visat sin effektivitet i själva Ryssland mot den tsaristiska och efteråt mot den borgerligt-revolutionära regimen, alltså organisation av det egna partiet och

fackföreningsrörelsen, insmugglande av egna medlemmar i andra, icke-kommunistiska organisationer, strejker och propaganda för resningar. Det kinesiska K. P. där- emot följde sina egna och i det egna landet segerrika militära metoder.

Den kinesiska nationalismen

Med det kinesiska partiets, man kan säga medfödda militarism och aggressiva natur förenas det stor-kinesiska, nationalistiska tänkesättet. Under två tusen år kallade kineserna sitt land "Mittens Rike" d. v. s. världens centrum. Alla andra folk betraktades som okultiverade och ociviliserade barbarer, som borde känna sig lyckliga över att kunna tjäna Kinas kejsare. Även européerna, som i mitten av sjuttonhundratalet började anlända till Kina, sågs av kineserna som sådana barbarer och deras långt bort liggande länder, som Kinesiska rikets vasaller.

Tron på det kinesiska folkets och den egna rasens överlägsenhet överlevde även den hundra år långa perioden av förödmjukelse; det har flera gånger hänt under kinesiska rikets tre tusen år långa historia, att barbarerna lyckats underkua landet, men efter en kortvarig svaghetstid återvann Kina sin storhet och makt. Den kinesiska regimen gör ingen hemlighet av att den strävar efter att återställa det kinesiska imperiet i dess största utsträckning och skaffa tillbaka

alla territorier, som förlorades under svaghetstiden. Under den kortvariga vänskapstiden med Sovjetunionen, utrymde ryssarna i den kommunistiska solidaritetens namn, Manchuriet, Port Arthur och hela Sinkiang-provinsen och deklarerade Yttre-Mongoliets självständighet. Tibet återerövrades, tillsammans med gränsområdet Ladak vid Indiens Nordöst-territorium och Burma undertecknade år 1962 en gränsrevision. Men Pekings mål är ännu långt ifrån nått. Formosa, eller på kinesiska Taiwan, är fortfarande avskilt från riket och eftersom Kuomintang-regimen under ledning av den djupt hatade Chiang Kai-shek uppehåller sig på ön, blir saken ännu mer brinnande. Det var amerikanerna, som hjälpte Chiang Kai-shek att installera sig på Taiwan, och det är den amerikanska sjunde flottan som skyddar ön från kommunisternas erövring — och där ligger kärnan till Pekings ytterst fientliga hållning mot Förenta Staterna, liksom i grund och botten tvisten mellan Kina och Sovjetunionen också gäller territoriella krav. Området vid Kinas, rättare sagt Manchuriets norra gräns, Amur- och Kustprovinsen erövrade ryssarna från Kina år 1860 och även det område som nu inom Sovjetunionen figurerar som Burjat-Mongoliska Autonoma Sovjet Republiken tillhörde en gång det kinesiska kejsardömet. I Kina har publicerats kartor, där dessa territorier är betecknade som

kinesiska, och för tre år sedan betonade Chou En-lai för en grupp japanska journalister att Ryssland ingenting har att göra öster om Bajkal-sjön och att Kina vidhåller sitt krav på all mark, som en gång i tiden de tsaristiska imperialisterna rövade från kinesiska folket.

I alla fall är för närvarande inte Öst-Sibirien det mest aktuella målet för Peking och inte heller görs några större ansträngningar för att omvända det "självständiga" Yttre Mongoliet från sovjet-satellit till kinesisk vasallstat, eller att inkorporera det som en provins i det kinesiska riket. Mongoliet med sina stäpper och Öst-Sibirien skulle för närvarande inte betyda mycket rent ekonomiskt för Kina, däremot skulle det säkerligen förorsaka en militär sammanstötning med det för närvarande överlägsna Sovjetunionen. Därför inriktar sig den kinesiska ledningen mer på att återställa de kinesiska kejsarnas forna överhöghet i de östliga och sydliga grannskapen. I Nord-Korea och i Nord-Vietnam har de redan lyckats paralysera Moskvas inflytande, och dessa två kommunistregimer följer Pekings linje såväl på det ideologiska, som på det utrikespolitiska fältet. Detsamma gäller den kommunistiska rörelsen i Laos. Mindre demonstrativa, men inte mindre effektiva är Peking-regimens framgångar i Burma, där den härskande militärjuntan med sina allmänna sociali-

seringar mer och mer närmar sig det "folkdemokratiska" mönstret och mer och mer råkar i ekonomiskt beroende av Kina.

Rädslan för det kinesiska riket tvingar även den icke-kommunistiska regimen i Kambodja att visa underdånighet gentemot Peking och inta en avvisande attityd gentemot alla anti-kinesiska krafter: Förenta Staterna, Thailand och Syd-Vietnam. Prins Shihanouk, det lilla landets regeringschef, har flera gånger låtit förstå att Kambodja, om situationen så kräver, skall ge sig på nåd och onåd åt kineserna.

Tonking, Annam, Cochinchina — som Indokina bestod av — och Burma var under det kinesiska kejsarrikets storhetstid kinesiska vasallstater, och detta historiska faktum verkar ge Peking berättigande att nu återställa sitt inflytande över Sydöstasien. Dessutom spelar ekonomiska bedömanden en inte obetydlig roll i den kinesiska regimens expansion söderut. Länderna där är rika lantbruksområden, som skulle kunna täcka det överbefolkade Kinas kroniska brist på livsmedel och därmed väsentligt höja rikets och regimens kraft.

Att det överallt i Sydöstasien lever en stor kinesisk minoritet gör området ännu mer attraktivt i Peking-regimens ögon.

Vägen till dominans över Asien

Bland de asiatiska länderna i dag finns det bara två, som kan tän-

kas bjuda allvarligt motstånd mot den kinesiska expansionen och blivande dominansen över hela kontinenten: Indien och Japan. Alla andra är i alla avseenden svaga stater.

Efter det totala sammanbrottet återställde och ökade Japan sin ekonomiska makt men förlorade all lust att blanda sig i de världspolitiska händelserna, och ännu mer att delta i den upprustningstävling som pågår mellan stormakterna. Japans återhållsamhet går så långt, att man egentligen inte kan tala om en japansk utrikespolitik, bara om utrikeshandelspolitik. Naturligtvis kan inte Japan förhålla sig oengagerat inför händelserna i Asien, men för närvarande och för den närmaste framtiden bara på ett passivt sätt.

Indien har enligt de vid Bandungkonferensen förkunnade "fem principerna" och genom neutralitetens skenhelighet hållit sig utanför alla konflikter, som inte gällde deras egna gräl med Pakistan. Men trots detta eller just därför utstrålar de inför asiaterna en viss moralisk glans. Man får inte glömma att Kinas expansion pågår under kamouflage av den kommunistiska ideologin och spridanden av rykten, att bara det kommunistiska systemet är lösningen för de asiatiska ländernas och folkens ekonomiska och sociala problem. Indien betyder i det avseendet ett hinder i vägen för de kinesiska strävandena genom uppvisandet av en rela-

tivt demokratisk politisk ordning med utsikter till ekonomiska framgångar. Angreppet mot Indiens nordöstliga gränser siktade just därför inte enbart mot territoriella vinningar, utan kanske ännu mer till att bevisa för den asiatiska opinionen, att Indien som statsväsen är en svag skapelse, och att den indiska armén inte är i stånd att göra motstånd mot den kinesiska. Försöket lyckades bättre än Peking kunnat hoppas. Indiska regeringen såg sig tvungen att vända sig till England, Amerika och Sovjetunionen för vapensändningar och därmed förlorade de i asiaternas ögon sin oberoende neutralitet — och moraliska auktoritet. De ekonomiska svårigheter, som uppstått under de senaste åren i Indien, parat med den utrikespolitiska prestigeförlusten har gjort att det indiska alternativet i dag förlorat mycket av sin dragningskraft på asiatiska intellektuella. Precis lika mycket som Indiens prestige minskades, ökade det kommunistiska systemets, i kinesisk tappning.

Pekings uppträdande mot Indien ledde även till den uppblomstrande vänskapen mellan Kina och Pakistan, enligt parollen att min fiendes fiende är min vän. Kinesiskt stöd uppmuntrar Pakistan till ständigt ökande häftighet i Kashmir-frågan och till och med till angrepp mot Indien, så som inträffade nyligen i Kuts-området, och aktualiseran-

det av konflikten med Pakistan försvagar ytterligare Indiens ställning.

Efter Indiens fiasko och det starka intryck, som den kinesiska atombombsprängningen efterlämnade i hela Asien, vände sig det indonesiska K. P. med sina tre miljoner medlemmar från Moskva till Peking och detsamma gjorde majoriteten av de indiska och japanska kommunistiska partierna. Utsikterna att de Peking-trogna kommunisterna skall lyckas överta makten över Indonesien efter den sjuklige och vimsige diktatorn Sukarnos bortfall, är ytterst gynnsamma och därmed skulle Peking få en satellit till, en mycket värdefull sådan.

Kamp mot ryssar och amerikaner

Som nämndes redan i början av denna artikel, är det Sovjetunionen och Förenta Staterna som står i vägen för kinesernas expansiva planer i Asien. För Sovjetunionen gäller det här självförsvar; försvaret av dess egna asiatiska riken och inflytandet inom Asien. Pekingregimen för kampen mot Sovjetunionen först och främst inom den världskommunistiska rörelsen, med utnyttjande av asiaternas och afrikanernas misstänksamhet mot den vita rasen, till vilken även ryssarna hör. Kinesiska aktioner för att låta utestänga Sovjetunionens delegater från de afro-asiatiska konferenserna, spridandet av rykten om hemligt samarbete mellan Moskva och Washington, förolämp-

ningar mot de ryska kommunistledarna och skandaliseranden av de ryska myndigheternas uppträdande mot de färgade studenterna i Moskva — alla dessa och många fler tecken visar att det kalla kriget av Peking förs med yttersta skicklighet och målmedvetenhet. Det skulle inte vara överraskande, om nästa kinesiska initiativ blev en propaganda bland Sovjetunionens asiatiska undersåtar, jakuterna, kalmuckerna, uzbekistanerna och otaliga andra asiater mot den vita rasens, d. v. s. ryssarnas herravälde. "Bort med imperialisterna från Asien"-parollen som redan används mot amerikanerna och engelsmännen, är att vänta även mot ryssarna.

Samtidigt är Moskvas händer bundna, just med hänsyn till kommunisterna världen runt, när det gäller att förhindra kinesernas markvinning i Asien. Viet Congs seger i Syd-Vietnam, Pathet Laos seger i Laos eller Indonesiens seger över Malaysia ligger inte alls i Sovjetunionens intresse, snarare tvärtom. Men trots det måste Kosygin och Bresjnev — åtminstone moraliskt och propagandistiskt stödja krigföringen, som i alla fall pågår mot de "kapitalistiska imperialisterna".

Den svåraste lotten påtog sig Förenta Staterna, när de övertog uppgiften att försvara de svaga och försvarslösa grannländerna mot kineserna. Här gäller det inte bara den ideologiska kampen mot kom-

munismen, utan även att förhindra att ett aggressivt storrike skulle komma att behärska hela kontinenten med hjälp av en totalitär ideologi, precis som Hitler försökte i Europa. Det är många s. k. progressiva kretsar, även inom själva Förenta Staterna, som brusar upp mot det amerikanska engagemang-
et och krigföringen i Asien.

Våra egna radikaler t. ex. vill betrakta Viet Cong, som något slags nationell och social självständig-

hetsrörelse och gör därmed samma fel, som kretsar på motsatta sidan, när de gav rätt åt de österrikiska och sudettyska nazisterna. Självklart skulle det vara betydligt bekvämare och mera populärt för Washington att sluta en överenskommelse med Mao Tse-tung och överge Syd-Vietnam åt kommunisterna. Men ett sådant asiatiskt München skulle lätt kunna föra till samma resultat, som år 1938.

*De senaste årens trägna utredningar rörande våra jordfrågor ha skapat en hel liten ny litteratur. Man finner i alla dessa betänkan-
den gott om projekt, vilkas verklighetssinne nog tarvar en smula
diskussion. Det är måhända endast naturligt, att ekonomiska reform-
projekt, som anses påkallade av icke ekonomiska skäl, i regel stå
i motsats mot det ekonomiska livets tendenser — ty varför skulle de
annars behövas?*

Svensk Tidskrift 1924